

Aanmelden opleidingskenmerken ten behoeve van 3 profielen voor het po

Er zijn aanmeldingen ingediend bij de Beheergroep Waardenlijsten RIO¹ voor het opnemen van 3 nieuwe opleidingskenmerken. Deze 3 kenmerken worden ingediend door 3 profielorganisaties:

- Cultuurprofiel - Vereniging Cultuurprofiel scholen po (<https://www.cultuurprofiel scholen.nl/>)
- Begaafdheidsprofiel – Vereniging Begaafdheidsprofiel scholen (<https://www.begaafdheidsprofiel scholen.nl/>)
- UNESCO - UNESCO-scholennetwerk (<https://www.unesco.nl/nl/dossier/unesco-scholennetwerk>)

Deze profielorganisaties zijn verenigd in het Profielenberaad (<https://profielenberaad.nl/>) waar in totaal 15 profielorganisaties bij zijn aangesloten. Een aantal opleidingskenmerken van andere profielorganisaties zijn in RIO reeds opgenomen in de waardenlijst opleidingskenmerken voor het vo:

- Topsport Talent - EVOT ([Expertisecentrum VO & Topsport](https://www.evot.nl/))
- Technasium – Stichting Technasium (<https://www.technasium.nl/>)
- TTO – Nuffic (<https://www.nuffic.nl/onderwerpen/tweetalig-onderwijs>)

En nauw hiermee verwant:

- DAMU – Stichting Damu (<https://stichtingdamu.nl/>)

Vanuit het Profielenberaad is aangegeven bij de profielen van deze verenigingen/organisaties er sprake is van aansluiting op *schoolniveau*, en niet slechts van aansluiting door vakdocenten. Dat is ook een van de eisen die het Profielenberaad zelf stelt aan Profielorganisaties: het moet gaan om organisaties voor talentgericht onderwijs die de steun hebben van het schoolbestuur cq de schoolleiding, om onderwijsaanbod dat opgenomen is in het schoolbeleid en zichtbaar is op websites, in het Schoolplan en op de website.

Overwegingen en onderbouwing

1. Voordelen voor opname in RIO

Voor de profielorganisaties is de opname in RIO een belangrijke eerste stap om op een gestructureerde manier inzicht te kunnen bieden welke scholen een of meerdere profielen aanbieden aan partijen die hier baat bij hebben. Als voorbeeld is genoemd dat de registratie kan worden gebruikt voor keuzegidsen en -sites van gemeenten.

De Inspectie van het Onderwijs heeft aangegeven dat het waardevol is als scholen en besturen RIO goed vullen met hun aanbod en ook opleidingskenmerken die ze daarbij onderkennen waaronder dus ook deze profielen. Op die manier kan de Inspectie bijvoorbeeld onderzoek beter voorbereiden (niet allerlei websites napluizen etc.). Afnemers als de Inspectie zijn erbij gebaat als de registratie volledig is, dit geeft een goed inzicht om hoeveel scholen het gaat bijvoorbeeld. Het Profielenberaad heeft zelf gemerkt dat dit van belang is, toen de Onderwijsinspectie in 2019 met een kritisch Onderwijsverslag uitkwam over

¹ https://www.edustandaard.nl/standaard_werkgroepen/beheergroep-waardenlijsten-rio/

vernieuwende scholen, waarbij uitspraken over effecten voor leerlingen werden gedaan die met een betere registratie ondervangen hadden kunnen worden.

2. Voorwaarden voor inwinnen in ROD

Voor wat betreft inwinnen in ROD meldt OCW dat dit traject een ander pad volgt dan dat voor RIO. Hiervoor moet of de regeling of zelfs het besluit van ROD worden aangepast als de beoordeling positief zou zijn. Die beoordeling hangt mede af van of een profiel wel of niet een inbreuk kan vormen op de AVG en daarom zonder sterke doelbinding niet zonder meer in ROD mag worden ingewonnen op leerlingniveau. Het Profielenberaad is zich hiervan bewust. Voor hen is opname in RIO een eerste belangrijke stap, inwinnen in ROD en informatie op geaggregeerd niveau voor onderzoek en beleid terug te kunnen krijgen is de volgende stap.

3. Beoordelen datakwaliteit profielen in RIO

En hoe gaan de profielorganisaties stimuleren dat scholen die wel geaccrediteerd zijn ook daadwerkelijk in RIO dit in hun aanbod zichtbaar maken. Willen de profielorganisaties controleren cq voorkomen dat er scholen die niet geaccrediteerd voor een profiel zijn alsnog in RIO dit kenmerk registreren?

Aangegeven is dat het voor de deelnemende scholen duidelijk moet zijn dat als zij nauwgezet hun registratie op dit punt op orde hebben, dit allerlei voordelen met zich meebrengt. Vanuit het Profielenberaad en de aangesloten organisaties zal hier communicatie over worden gevoerd. Het andere punt, scholen die niet formeel zijn aangesloten maar wel een profiel als opleidingskenmerk opvoeren, is vanuit de deelnemende scholen, net zoals dat is voor afnemers van deze gegevens, ook niet wenselijk. Voor beide gevallen zal met RIO gekeken worden welke mogelijkheden er zijn om hierop controle te kunnen uitvoeren.

OCW heeft aangegeven dat voor die profielen welke wel in de ROD regelgeving zijn opgenomen geldt dat scholen verplicht zijn deze profielen ook te registreren als een leerling zo'n profiel volgt. Controle hierop is niet goed mogelijk op leerlingniveau maar hier kan wel in de communicatie op gewezen worden. Contact tussen profielorganisaties en DUO op dit punt zou hierbij kunnen helpen: als de school een profiel mag voeren dan is het bijvoorbeeld vreemd als er geen enkele leerling met dat profiel wordt ingeschreven. Hier kan ook vanuit DUO/OCW op geattendeerd worden. Overigens speelt dit punt meer in het vo dan in het po op dit moment.

Verdere proces

De 3 profielorganisaties hebben hun aanmeldformulier nu ingediend bij de Beheergroep Waardenlijsten. Een score op basis van de criteria op basis van deze input is opgesteld vanuit Edustandaard. In het afgesproken beheerproces over de beoordeling van wijzigingsverzoeken ten aanzien van de waardenlijsten is opgenomen dat de ketendagen worden gebruikt om input op te halen over dit onderwerp. Het bespreken op de Ketendagen is bedoeld om te peilen of de aanwezige scholen/besturen het wel of niet een goed idee vinden om in dit geval de 3 nieuwe profielen in RIO te kunnen kiezen als opleidingskenmerk bij het samenstellen van hun aangeboden opleidingen. En welke argumenten hier dan voor zijn. Verder uiteraard om vragen te stellen over de inhoud of de verdere plannen. De input die uit de Ketendag komt wordt in de Beheergroep meegenomen bij de besluitvorming. In de bijeenkomst van de beheergroep van juni 2023 wordt op basis van alle input en onderbouwing de knoop doorgemaakt om alle of een deel van de profielen als opleidingskenmerk op te nemen in de

waardenlijst Opleidingskenmerken zodat deze vanaf 1 augustus 2023 kunnen worden gekozen bij het vastleggen van aangeboden opleidingen in RIO.

Korte beschrijving van de opleidingskenmerken

Hieronder volgt van elk profiel een korte beschrijving. Meer details zijn te vinden in de aanmeldformulieren, zie daarvoor deze pagina op Edustandaard:

https://www.edustandaard.nl/standaard_bijeenkomsten/beheergroep-waardenlijsten-rio-voor-po-en-vo-juni-2023/

Cultuurprofiel

Het cultuurprofiel biedt alle leerlingen op een school voor primair onderwijs (basisonderwijs en speciaal onderwijs) op alle niveaus een versterkt kunst- en cultuurprogramma. Vanuit de kerndoelen en eindtermen van kunst- en cultuuronderwijs wordt het curriculum extra verdiept en verrijkt. Dit is vastgelegd in leerplannen, het schoolplan en het cultuurprofielplan. Het cultuurprofiel vindt zijn oorsprong in 2004, toen het ministerie van OC&W een oproep deed aan scholen om zich te melden voor aanvullende financiering voor een pilot met cultuurprofiel scholen (zie de [Regeling cultuurprofiel scholen voortgezet onderwijs 2004](#)). De Vereniging CultuurProfielScholen voor voortgezet onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs is in 2007 opgericht. In 2016 werd met steun van VCPS-VO en het Fonds voor Cultuurparticipatie een aparte vereniging opgericht voor het basisonderwijs en speciaal onderwijs: VCPS-PO. De naam cultuurprofiel school en cultuurprofiel zijn gedeponeerd bij het Benelux-Bureau voor de intellectuele eigendom.

Verspreiding:

Per 3-04-2023 heeft VCPS-PO **23 scholen** (nog niet alle scholen staan op de website): 21 scholen basisonderwijs, 1 sbo school en 1 so/vso school. De scholen hebben samen **6507 leerlingen** (*telling contributielijst VCPS-PO dat uitgaat van een contributiebedrag per leerling aantal. Het betreft ongeveer 18 schoolbesturen (schatting)*).

Begaafdheidsprofiel

De Vereniging Begaafdheidsprofiel scholen (BPS) is opgericht in 2007. Dankzij speciaal opgeleide docenten en leerlingbegeleiders, aparte klassen, programma's of trajecten zijn deze scholen in staat om hun leerlingen op maat verbreding, verdieping en versnelling aan te bieden binnen en buiten het standaard curriculum. De doelgroep bestaat uit hoog- en meervoudig begaafde leerlingen, waaronder dubbel bijzondere leerlingen. Differentiatie, motivatie, socialisatie en het voorkomen van afstroom door onderpresteren staan hierbij voorop. Een aantal scholen kent een tussenjaar tussen po en vo: intermezzo- of voorsprongklassen voor (te) jonge hoogbegaafde kinderen. Via vierjaarlijkse visitaties, een systeem van gestandaardiseerde intercollegiale audits, certificeert de vereniging de (aspirant-)leden officieel tot begaafdheidsprofiel school. De BPS-Academie ondersteunt de leraren, talentcoördinatoren en schoolleiders van de BP-scholen met studiedagen en intervisiebijeenkomsten. Voor de leerlingen organiseren wij ieder jaar een landelijke BPS-leerlingendag.

Verspreiding:

De BPS telt 52 vo scholen, waarvan 42 volwaardig lid zijn en 10 aspirant-lid en 25 po scholen waarvan 20 volwaardig lid zijn en 5 aspirant-lid. NB er zijn 3 nieuwe vo scholen die zich hebben aangemeld als aspirant-lid.

Issue:

RIO kent nu al in het po het opleidingskenmerk Hoogbegaafdenonderwijs. Dit kenmerk is op verzoek van het onderwijs opgenomen in de waardenlijst Opleidingskenmerken. De criteria voor het wel of niet voeren van dit kenmerk in het aanbod in RIO zijn echter niet zo hard als dat die nu voor het aangemelde kenmerk Begaafdheidsprofiel gelden. Intake, regelmatige kwaliteitscontrole, overkoepelende en ondersteunende organisatie zijn een aantal belangrijke verschillen.

De vraag aan het onderwijsveld en aan andere stakeholders is of in RIO:

1. het kenmerk Begaafdheidsprofiel in de plaats moet komen van het nu reeds bestaande opleidingskenmerk Hoogbegaafdheidsonderwijs en dat het wel of niet mogen voeren van dit kenmerk voorbehouden is aan leden van de profielorganisatie BPS, of
2. het naast elkaar bestaan van twee vergelijkbare opleidingskenmerken waarvan de een zwaardere gebruiks- en toelatingseisen kent dan de andere, of
3. het bij 1 opleidingskenmerk houden (Hoogbegaafdheidsonderwijs) dat iedereen mag voeren en het beoordelen van de kwaliteit onder meer laten afhangen of een onderwijsaanbieder lid is van BPS en zich conformeert aan bepaalde kwaliteitscriteria etc.

UNESCO

Unesco-scholen dragen bij aan de missie van Unesco: 'since wars begin in the minds of men, it is in the minds of men that the defences of peace must be constructed'. Dat doen ze door de waarden en doelen van Unesco centraal te stellen in de schoolorganisatie, lessen, projecten en beleid. Zij benadrukken de vier pijlers van Jacques Delors in hun onderwijs: leren weten, leren doen, leren zijn en leren samenleven. Unesco-scholen willen leerlingen stimuleren een positieve bijdrage te leveren aan een veilige, verdraagzame en schone wereld. Scholen stellen de Unesco-visie centraal in het onderwijs, formuleren hiertoe haalbare doelen en opbrengsten voor leerlingen en vertalen deze op passende wijze naar concrete activiteiten en inhouden voor het onderwijsleerproces. Unesco-thema's komen structureel en schoolbreed aan de orde, binnen en buiten het curriculum, in lessen, excursies en projecten. Unesco-scholen geven ieder op eigen wijze invulling aan het profiel door aan te sluiten bij lopende Unesco-projecten en door eigen projecten en materialen te kiezen, te delen of te ontwikkelen. Om deze meerwaarde van het Unesco-aanbod te borgen is kwaliteitszorg van belang. Het scholennetwerk bestaat sinds 1953 en ontwikkelt zich met de tijd; zo zijn sinds 2013 de Sustainable Development Goals als doelen van het netwerk meegenomen.

Verspreiding:

Er zijn op dit moment 74 Unesco-scholen in Nederland, waarvan 21 basisscholen en 39 scholen voor voortgezet onderwijs.